Вперше за 200 років – жінка. Ректор Львівської політехніки про ціни на навчання та виїзд молоді

08:00 17.05.2026 Нд 15 хв

КАТЕРИНА ГОНЧАРОВА

Ректорка Львівської політехніки Наталія Шаховська (фото надані прес-службою НУ "Львівська політехніка")

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з **РБК-Україна у Google**

Під час війни українська вища освіта змушена боротися за студента: молодь все частіше їде вчитися за кордон. Важливо підтримувати тих, хто в Україні, і не втрачати зв'язок з тими, хто виїхав, переконана ректор Львівської політехніки. Вона стала першою жінкою, яка очолила цей виш за всю історію його існування.

Як українські виші конкурують з європейськими, про нові освітні програми, популярні спеціальності, ціни на навчання та про те, як виш допомагає випускникам із пошуком роботи, в інтерв'ю для РБК-Україна розповіла ректорка Львівської політехніки Наталія Шаховська.

Читайте також: Найкращі виші України 2026: хто очолив рейтинг за показниками Scopus, а хто пасе задніх

> **Головне:**
>
> - **Конкуренція із Заходом:** Українські виші вже стали частиною глобального ринку освітніх послуг.
> - **Якість освіти:** За рівнем підготовки та практичними навичками багато українських програм перевершують закордонні аналоги.
> - **Демографічна ситуація:** Зменшення кількості випускників шкіл змушує звертати увагу на дорослих студентів та ветеранів.
> - **Топ-спеціальності:** Найпопулярнішими у Львівській політехніці залишаються менеджмент, психологія, кібербезпека та комп'ютерні науки.
> - **Вартість навчання:** Найдорожчі – програми зі штучного інтелекту (майже 70 тис. грн), найдешевші – інженерні напрями.
> - **Географія вступників:** Через війну суттєво зросла кількість студентів із центральних та східних областей України.
> - **Військова підготовка:** В університеті запрацювала кафедра базової військової підготовки для хлопців 1-2 курсів.
> - **Проєкти для фронту:** Впроваджуються спеціальні освітні програми з авіоніки та безпілотних літальних апаратів.

Перша жінка-ректор за 200 років. Про вибори та головні виклики

– Ви недавно стали першою жінкою-ректором Львівської політехніки за понад 200 років історії університету. Це для вас про особисту перемогу чи про зрушення системи? Вам взагалі колись доводилося стикатися зі стереотипами щодо жінок у технічних спеціальностях?

– Я стала першою жінкою-ректоркою за понад 200 років історії Львівської політехніки. Це питання можна розглядати не лише як особисту перемогу, а радше як певне зрушення системи. Якщо говорити про стереотипи, то під час мого навчання у Львівській політехніці справді виникали питання щодо ролі жінок в ІТ, однак це було понад 20 років тому.

Реклама

bonds
by IQOS

НОВИНИ

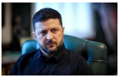

Зеленський: ще один перехоплювач реактивних "Шахедів" пройшов випробування

Реклама

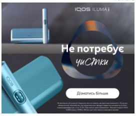

Сьогодні, на мою думку, гендер вже не є визначальним фактором – значно важливішими є особисті якості людини, її компетентність і здатність до лідерства.

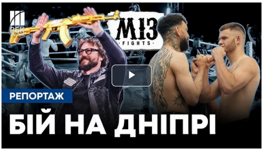

– Як проходили самі вибори?

Тема виборів ректорів в Україні останнім часом резонансна. Недавно були скандали навколо вже колишнього ректора КНУ імені Шевченка, втратив посаду ректора КНУКІМ Михайло Поплавський, потім у нього і в університеті проводили обшуки.

В інтерв'ю РБК-Україна заступник міністра Микола Трофименко наводив в приклад Львівську політехніку стосовно того, як мають проходити вибори ректора: "Це було свято демократії в зрілому, ефективному колективі: 8-9 кандидатів, дебати, стратегії, бачення, другий тур. Це показує те, чого ми прагнемо по всій країні".

– Щодо виборів, мені здається, що колектив Львівської політехніки продемонстрував велику зрілість. Сам процес був мотивуючим: люди приходили голосувати, як на свято, щоб висловити свою позицію.

Прозорість і чесність виборів забезпечили передусім відкриті комунікації кандидатів із колективом, донесення власних програм і чесні відповіді на запитання. Під час кампанії сформувалися групи підтримки з різних інститутів, які повірили в мене як лідера, і я щиро вдячна їм за це.

– Які зараз найбільші виклики у університету?

– Вже після обрання мене вразив масштаб університету. Попри те, що я працювала завідувачкою кафедри та директоркою інституту, багато підрозділів і приміщень залишалися для мене новими. Потрібно було глибше зануритися в роботу різних структур, зрозуміти організацію процесів і познайомитися з командами.

Серед найбільших викликів сьогодні – збереження кадрового потенціалу викладачів і залучення мотивованих студентів, які чітко розуміють свою освітню траєкторію. Це актуально не лише для нашого університету, а й для всієї системи вищої освіти.

У Львівській політехніці добре працює система організації освітнього процесу, зокрема, аналіз освітніх траєкторій і оцінювання студентами викладачів. Такий зворотний зв'язок є дуже цінним для розвитку кафедр і програм.

Водночас є потреба в негайних змінах, насамперед в інфраструктурі. Ми конкуруємо на глобальному ринку освітніх послуг, тому для студентів важливо не лише отримувати якісну освіту, а й навчатися в сучасних, добре обладнаних лабораторіях і комфортному середовищі. В перспективі я бачу Львівську політехніку як місце, де зручно працювати, навчатися і перебувати навіть поза навчальним процесом.

Наталія Шаховська про навчання в Україні після війни

(інфографика РБК-Україна)

Зменшення населення, виїзди студентів за кордон і 12-річна школа

– Зараз часто говорять про погану ситуації з демографією в Україні, через війну і не тільки. Що нас чекає в майбутньому через це? І що буде з кількістю студентів вишів в країні в цілому?

– Демографічна ситуація – це окремий виклик. Кількість випускників шкіл в Україні зменшується, частина молоді виїжджає за кордон, що посилює конкуренцію між університетами за абітурієнта. У цих умовах важливо підтримувати учнів, які залишаються в Україні, а також працювати з тими, хто навчається за кордоном, але зберігає зв’язок із Батьківщиною.

– В рік, коли в Україні вперше випустяться зі шкіл ті, хто вчиться 12 років, буде значно менше тих, хто вступатиме в університети. До чого це призведе?

– Кажуть, що низка університетів можуть мати суттєві труднощі з набором студентів у рік, коли зі школи випустять перших 12-класників.

Якщо орієнтуватися лише на випускників шкіл, це справді може стати проблемою, однак університети повинні проявляти гнучкість: розширювати коло освітніх послуг, орієнтуватися також на випускників коледжів і зосереджуватися на освіті впродовж життя, пропонуючи різні освітні траєкторії для різних категорій вступників.

Це стосується як випускників шкіл, так і старших людей, які прагнуть перекваліфікуватися, а також ветеранів і військовослужбовців.

Наталія Шаховська про шляхи, які мають вжити університети для збереження кількості студентів (інфографика РБК-Україна)

– Як на вищу освіту впливають виїзди студентів за кордон? Вони виїздили і раніше, але в останні роки темпи стали дуже високі.

– Виїзди студентів за кордон впливають на ситуацію, хоча така тенденція існувала й раніше, але в останні роки стала значно помітнішою. Українські університети вже фактично конкурують із західними, адже країна є частиною глобального ринку освітніх послуг. Слабшою стороною залишається інфраструктура, яка в багатьох випадках поступається навіть не найпотужнішим університетам за кордоном.

Водночас за рівнем освітніх послуг і підходами до навчання багато українських програм не лише не поступаються, а інколи й перевершують іноземні: студенти постійно виконують практичні завдання, активно комунікують із бізнесом і отримують якісну підготовку.

Саме тому важливо проводити постійну просвітницьку роботу як із майбутніми вступниками, так і з їхніми батьками, демонструючи переваги навчання в Україні та підкреслюючи, що після завершення війни багато передових технологій розвиватимуться саме тут.

Наталія Шаховська про освітні програми в Україні (інфографика РБК-Україна)

– Як змінилася кількість студентів у Львівській політехніці за час повномасштабної війни? Чи побільшало переселенців? Чи змінилася "географія" студентства вишу і як саме?

– За час повномасштабної війни змінилася географія студентства – зросла кількість студентів із центральних та східних областей України, хоча це залежить від спеціальності. Водночас за окремими напрямами, як і раніше, переважають випускники із заходу України.

Особливо помітне зростання кількості вступників із центральних і східних регіонів спостерігається на технічних спеціальностях, що частково пояснюється можливістю навчатися офлайн, а це є критично важливим для інженерної освіти.

> **Читайте також:** Хто в лідерах? Оприлюднили рейтинг найвпливовіших університетів України 2026

Про популярні спеціальності та ціни на навчання

– Які спеціальності у вас в топі по кількості поданих абітурієнтами заяв за попередні роки?

– Серед найпопулярніших спеціальностей традиційно залишаються менеджмент, психологія, кібербезпека та комп'ютерні науки. Вони демонструють стабільне зростання зацікавленості, а високі прохідні бали свідчать про те, що на них вступає велика кількість мотивованих абітурієнтів.

Водночас технічні спеціальності загалом користуються меншим попитом. Хоча є позитивна динаміка, зокрема на будівництві, транспортних технологіях.

У 2025 році Львівська політехніка посіла перше місце в рейтингу українських університетів за кількість поданих заяв від вступників. На перший курс навчання за освітніми програмами підготовки бакалаврів у 2025 році університету було визначено 3428 максимальних і фіксованих місць держзамовлення на денну форму навчання (у 2024 році – 3678, у 2023-му – 3564 місця на денну та заочну форми).

На ці місця подано в електронних базах даних 45 698 заяв від більш ніж 17 000 абітурієнтів. Понад 99,9% заяв надійшло в електронній формі.

Найбільше заяв подали на "Менеджмент", "Психологія", "Маркетинг", "Кібербезпека", "Інженерія програмного забезпечення", "Право", "Системи штучного інтелекту" та інші.

– На яких спеціальностях ви відчуваєте нестачу студентів і де ви хотіли б бачити більше студентів?

– Потреба у збільшенні кількості студентів особливо відчутна в галузях хімії, прикладної фізики та прикладної математики, адже саме ці напрями є ключовими для відбудови України.

Наталія Шаховська про фахи, де є недостача студентів (інфографика РБК-Україна)

– Навчання на яких спеціальностях у Львівській політехніці найдорожче, а на яких, навпаки, найдешевше?

– Щодо вартості навчання, вона залежить не лише від спеціальності, а й від конкретної освітньої програми та її популярності. Найдорожчими є програми, пов'язані зі штучним інтелектом, транспортними технологіями та психологією, тоді як найдоступнішими залишаються інженерні напрями, зокрема матеріалознавство.

На цей рік цін на навчання ще немає, наведу деякі за 2025-й. Якщо ми зосередимося виключно на цифрах для вступників на бакалаврат денної форми навчання, то ситуація виглядає наступним чином: найвища вартість у нашому університеті торік була на освітній програмі "Системи штучного інтелекту", де рік навчання коштував 69 900 гривень.

Вартість підготовки фахівців з транспортних технологій на автомобільному транспорті становила 50 000 гривень за навчальний рік. Що стосується психології, то для майбутніх бакалаврів денної форми вартість навчання була на рівні 49 500 гривень.

Водночас інженерні напрями залишаються значно доступнішими для абітурієнтів: зокрема, навчання за програмою "Прикладне матеріалознавство" на денній формі бакалаврату коштує 38 900 гривень.

На цьому ж рівні – 38 900 гривень – встановлено ціни й на багато інших технічних спеціальностей, таких як будівництво та цивільна інженерія, електроенергетика чи теплоенергетика.

Нові програми і проекти, пов'язані з війною

– Чи є зараз у вас дефіцит кадрів, відтік фахівців? Викладачів яких предметів не вистачає?

– Відтоку викладачів як такого нема. Частина тих, хто виїхав на початку повномасштабного вторгнення, повернулися, а ті, хто залишився за кордоном, долучаються до викладання онлайн. Водночас актуальним залишається питання омолодження кадрів, особливо в інженерних спеціальностях.

Університет також розширює освітні можливості. Ми пропонуємо нові міждисциплінарні програми, які дозволяють здобувати одразу кілька спеціальностей. Зокрема, поєднання хімії, екології чи наук про Землю з комп'ютерними науками, а також програми, пов'язані з цифровою економікою. Очікується, що вони будуть популярними серед вступників.

– Які нові освітні програми у вас відкрилися недавно?

– У 2024-25 навчальному році у нас запровадили нові освітні програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: "Економічна безпека держави" й "Аналітика та прогнозування національної безпеки" зі спеціальності "Національна безпека". "Функціональність залізничного транспорту" зі спеціальності "Залізничний транспорт".

Також – "Маркетинг і бізнес-аналітика" зі спеціальності "Маркетинг", "Фінанси бізнесу" зі спеціальності "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок", "Середня освіта" (за предметними спеціальностями), "Середня освіта (математика)", "Комп'ютерна математика та аналіз даних зі спеціальності E5" "Математика", "Комп'ютерні науки" (Системи віртуальної реальності) зі спеціальності F3 та деякі інші.

Другого (магістерського) рівня вищої освіти – "Менеджмент просторового розвитку", та "Управління експортно-імпортною та митною діяльністю" зі спеціальності "Менеджмент", "Міжнародне право" зі спеціальності "Міжнародне право", "Енергоефективні будівлі та інженерні системи" зі спеціальності "Будівництво та цивільна інженерія ОНП", "Геоконсалтинг та моніторинг землі" зі спеціальності "Науки про землю" та інші.

Запровадили також 1 освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – "Медіа та комунікаційні студії" зі спеціальності "Журналістика".

– Які програми, пов'язані саме з війною в Україні, у вас запрацювали?

– Щодо проєктів, пов’язаних із контекстом війни, то в університеті є освітні програми, які включають відповідні елементи. Зокрема, це програми зі штучного інтелекту, а також напрями, пов’язані з безпілотними літальними апаратами, зокрема авіоніка. Реалізуються і практичні проєкти – наприклад, нещодавно було завершено розроблення чат-бота для НАБУ.

Спеціальні стипендії, новації війни та військова підготовка

– Які спеціальні стипендії у вас є і хто може ними скористатися?

– У нас є спеціальні стипендії, які пропонують наші партнери з бізнесу — банки, IT-компанії та приватні особи. На ці стипендії студенти відбираються відповідно до положень і вимог, узгоджених із жертводавцями.

Фактично всі студенти Львівської політехніки можуть скористатися такими можливостями. Також ми працюємо над тим, щоб залучати до спеціальних стипендійних програм і вступників, зокрема абітурієнтів із високими балами НМТ.

У нас, зокрема, є підтримка від Фундації Лозинських, яка охоплює студентів різних напрямів — від архітектури до комп'ютерних технологій. Також діють програми від наших стратегічних партнерів: Кредобанку, який фокусується на академічній успішності студентів бакалаврату, та Ощадбанку, що інвестує у професійний розвиток молодих фахівців.

Для тих, хто цікавиться сучасними технологіями, компанія IT-Jim ініціювала стипендії для студентів кафедри систем штучного інтелекту. Наші партнери вірять у студентів і майбутнє України, тому така підтримка допомагає молоді не лише фінансово, а й відкриває додаткові можливості для наукової діяльності та самореалізації.

У 2025 році загальний обсяг підтримки нашого університету від благодійників та партнерів становив майже 50 мільйонів гривень. Завдяки цим внескам нам вдалося реалізувати низку освітніх, наукових та інфраструктурних проєктів, відкрити сучасні лабораторії, як-от майбутню лабораторію моніторингу кліматичних змін, облаштувати галерейну залу кафедри візуального дизайну і мистецтва.

Наталія Шаховська про причини конкуренції муж університетами (інфографика РБК-Україна)

– Як університет допомагає з працевлаштуванням студентів?

– Ми постійно інтегруємо освітній процес із ринком праці. Моніторимо ринок праці, аналізуємо динаміку попиту на фахівців за галузями та спеціальностями.

Станом на грудень 2025 року були чинними понад 200 договорів та меморандумів про співпрацю Львівської політехніки з підприємствами, установами, організаціями. Також протягом року укладено понад 5000 короткотермінових договорів про проведення різних видів практики.

У 2025 році практику пройшли 12 029 студентів, причому 8326 із них (69%) — безпосередньо на підприємствах. Часто такий досвід стає основою для майбутнього працевлаштування випускників і для налагодження тривалої співпраці університету з роботодавцями.

В університеті щороку моніторять, як влаштувалися випускники. Частка випускників-магістрів 2024 року, які підтвердили своє працевлаштування станом на листопад 2025 року, загалом по університету становить 72%.

Відділ працевлаштування посилює взаємодію з бізнесом, провів за рік понад 350 заходів. На сайті та в соцмережах оновлюємо інформація про стажування й понад 450 вакансій від роботодавців. Попри воєнний стан, університет впроваджує нові формати співпраці з Держслужбою зайнятості та партнерами.

У 2025 році відбулися заходи за участі BERTA group, ОККО, "Ідея Банк", GlobalLogic, PwC, KPMG, SoftServe, Leobit, "Концерн Хлібпром" та "Райффайзен Банк". Студенти відвідували семінари в центрі зайнятості та міськраді. За підтримки корпорації Boeing проведено цикл семінарів та обладнано лабораторію симуляційним тренажером для підвищення професійного рівня технічних фахівців.

– В Україні прийняли законопроект, за яким військова підготовка у вишах фактично замінюється новою концепцією підготовки до національного спротиву. Такий курс стане обов'язковим фактично для всіх студентів, але в МОН кажуть, що полігонів там не буде. Як це буде проходити у вас?

– Військова підготовка студентів раніше здійснювалася через Академію сухопутних військ, де за бажанням можна було навчатися на військовій кафедрі та здобувати відповідну спеціальність.

Із запровадженням нового закону створено кафедру базової військової підготовки, яка забезпечує навчання студентів. Згідно з новими правилами, така підготовка пропонується для всіх хлопців першого-другого курсів.

– Іноді кажуть, що технічні спеціальності – це складно, і багато хто з молоді просто не хоче докладати зайвих зусиль. Чому технічні спеціальності обирають не так часто? Як змінити це?

– Існує стереотип, що технічні спеціальності є надто складними, тому їх обирають рідше. Водночас уже помітні позитивні зрушення: зокрема, цього року вдалося добре набрати студентів на спеціальності, пов’язані з енергетикою.

Для технічних напрямів справді важливі знання фізики та математики, однак ключове – донести до вступників і їхніх батьків, що ці спеціальності гарантують працевлаштування та відкривають можливості для участі в цікавих проєктах у майбутньому.

– Як ви оцінили б освітні втрати через війну? Чи бачите Ви зміну в знаннях нових студентів, які через тривоги, обстріли і дистанційне навчання мають суттєві освітні прогалини?

– Війна суттєво вплинула на освітній процес, і насамперед – на соціалізацію студентів. Випускникам шкіл складніше інтегруватися в командну роботу, хоча для багатьох професій це є критично важливою навичкою.

Через тривоги та тривале дистанційне навчання, яке розпочалося ще під час пандемії, виникає потреба додатково працювати зі студентами, зокрема звертати увагу на їхнє психологічне здоров’я.

У Львівській політехніці функціонує Центр психологічної підтримки, який допомагає студентам адаптуватися та справлятися з викликами. Для компенсації освітніх втрат важливо залучати студентів до додаткових активностей – гуртків, зимових, літніх та осінніх шкіл.

– Як тим, хто хоче стати студентом Львівської політехніки, підвищити шанси на вступ цього року? На що звернути увагу?

– Тим, хто мріє стати студентом Львівської політехніки, варто насамперед уважно ознайомитися з правилами прийому, звернути увагу на кількість заяв, які можна подати, і правильно розставити пріоритети.

– Якими ви бачите українські університети в майбутньому?

– В майбутньому конкуренція між українськими університетами за студентів лише посилюватиметься, адже кількість вступників зменшується через війну та демографічні чинники. Водночас за найкращих абітурієнтів, зокрема переможців олімпіад, активно змагаються і західні університети, тому на це також потрібно зважати.

Наталія Шаховська про майбутнє українських університетів (інфографика РБК-Україна)

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Більше по темі:

РБК-Україна Студенти Виші Інтерв'ю

Реклама

Реклама

НОВИНИ
Новини України
Війна в Україні
Економіка
Світ
Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

АНАЛІТИКА
Статті
Інтерв'ю
Точка зору

БІЗНЕС
Економіка
Фінанси
Авто
Tech
Енергетика
Біла економіка

ЖИТТЯ
Гроші
Зміни
Освіта
Суспільство

СПОРТ
Футбол
Баскетбол
Теніс
Бокс

STYLER
Люди
Тренди
Корисне
Смачно
Гороскопи

WAVE
Інсайдер
Стиль
Велнес
Культура
Подорожі
Смак
Зірки

РБК-УКРАЇНА UA | EN | RU

Про компанію
Редакційна політика і стандарти
Як стати нашим автором
Правила користування
Правова інформація
Політика конфіденційності
Контакти
Команда
Вакансії в РБК-Україна

Розмістити рекламу

Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-05347 Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка порталу - https://www.rbc.ua. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.